

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre..... 16 kor.
 Negyedévre..... 4 „
 Helyben hához hozva:
 Egész évre..... 20 kor.
 Negyedévre..... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre..... 24 kor.
 Negyedévre..... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszállítását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetők és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Si vis pacem, para bellum.

Két esztendőnek rövid lefolyása alatt most másod ízben veszem fel azt a keztyűt, amelyet nem egyenesen az én lábaimhoz dobtak ugyan, a melyet helyzetem sajátságos voltánál elfogadni erkölcsi kötelességemnek tartom.

A »Nagyvárad Napló« folyó hó 4-iki vasárnapi számának vezető cikkében dr. Takács Menyhért jászóvári prépostot a magyar középiskolai tanárok ez évi közgyűlésén tartott beszéde miatt klerikális és reakcionárius szelleműnek vádolja és műfelháborodásában a középiskolai oktatás nemzeti voltának veszélyeztetésével járónak tartja azt az irányt, amit a jeles főpap azzal a mondásával jelzett, hogy a katolikus középiskolák tanárai óhajtják ugyan a békét, de a harctól sem riadnak vissza, ha erre az ellenkező irányt képviselő illetékes, de méginkább, ha az arra éppen nem illetékes külső emberek ebbe bele kényszerítik.

Amint a »Nagyvárad Naplónak« az országos tanáregyesület 1910. évi közgyűlésére Nagyváradra sereglett tanárokat üdvözlő (?) cikkére válaszolva annak idején elmondottam, most is épp úgy állítom, hogy az oktatás ügy szolgáltatásban álló emberek munkáját nyilvánosnak és az igazságos és méltányos kritika körébe tartozónak tartom, de elvarom, hogy a ki a kritikai tollat kezébe veszi, legalább is értsen egy kicsit a tanügyhöz és legyen meg a jóakarata benne arra, hogy a kritikája tárgyává tett ügyet alapos tanulmányra tárgyává tegye és nézzen utána annak, hogy értesülései igazak és tárgyalagosak legyenek.

Nem tehetek arról, hogy a »Nagyvárad Napló«-nal, amint akkor, úgy most sem tudom észre venni a jóindulatot, sem pedig azt, hogy elfogulatlan tudnak lenni oly ügyekkel és intézményekkel szemben, amik katolikus jelzővel bírnak.

A többször megnevezett lap nagyon könnyen kimondja a klerikális és reakcionárius szót, még olyan egyénről is, aki, mint jelen esetben a jászóvári prépost, évtizedekre terjedő és minden hazafias ügyet felkaroló működésével nemcsak közvetlen környezőinek, rendje tagjainak, hanem egy nagy városnak, megyének, sőt az egész országnak az elismerését érdemelte meg és a híven tel-

jesített munka adta megnyugtató önértéket élvezheti.

Nem klerikalizmus az, igen tisztelt ellenkező irányban evező uraim, ha három nagy középiskola fenntartó rendjének a főpapja azt óhajtja, hogy a katolikus alapokból rendszeresített iskolákban a katolikus jelleg fennmaradjon a mellett, hogy az iskolák vezetőinek és tanártestületeinek nagy gondja volt, van és lesz mindig arra is, hogy az iskolákba járó más vallásfelekezetű növendékek pontosan teljesítsék vallásos kötelességeiket és szorgalmasan tanulják a maguk vallásának dogmáit és szertartásait, valamint az sem reakcionárius szellem, ha ez iskolák tanárai a legenyhébb formáknál büntetik ama tanítványokat, akik a minden józólással ellenkező modern literatura kétes dicsőségű embereit meg nem engedett módon üdvözlik, vagy pedig a mindnyájunk tisztelete tárgyát tevő nemzeti jelvényünket, a mi szentséges trikolorunkat azon a helyen piszkolják meg, amelyet itt megneveznem józólésem tiltja.

És mert a jászóvári prépost helyeselte tanárainak ezt a büntető eljárását és mert nem engedte, hogy az ultraliberalis sajtó véstjósuló dörgedelmeivel szemben meghátráljanak, hát azért talán nem lehet sem őt klerikalizmusnak kikiáltani, sem az ő legelőbb fegyelmi joghatósága alatt álló intézetek szellemét reakcionáriusnak nevezni. Ezt a vádat csak az mondhatja a szemünkbe, aki, mint a »Nagyvárad Napló« cikkezője a legsötétebb szemüveget teszi a szemé elé akkor, amikor katolikus jellegű iskoláinknak és intézményeinknek a nyilvánosság elé tárt ügyeiről akar írni.

Ha a tisztelt cikkező nem vonta volna be e szép kis játékba különösen is a nagyvárad *premontrei* (tehát tisztán katolikus jellegű) főgimnáziumot is, hát akkor én talán nem is tarthatam volna magamat illetékesnek arra, hogy a nagy göggel, de nem éppen oly magas fokon álló elfogulatlansággal oda dobott keztyűt felvegyem és a harcot megálljam. De így mint ennek a sötétség felé haladástól féltett iskolának ezidőszerint való szerény vezetője és irányítója, kötelességemnek tartom kijelenteni azt, hogy mi igenis rajta voltunk eddig is, rajta vagyunk most is és arra törekszünk jövőre is, hogy amint

országos katolikus egyesületünk nagynevű elnöke ez évi közgyűlésünkön kimondotta, katolikus középiskoláink — tehát a nagyvárad premontrei főgimnázium tanárai is — a nemzeti egység megszilárdításán vallásos alapon dolgozzanak és édes magyar hazánknak minden izükben hazafias, de egyuttal vallásos érzületű polgárokat neveljenek és ezzel az ezer esztendő haza épületének önértékes, testben és lélekben egyaránt erős munkásokat adjanak.

Mi nem vagyunk világpolgárok, nem tudunk, de nem is akarunk világpolgárokat nevelni; de jó hazafiak vagyunk és azt óhajtjuk, hogy a kezeink közül kikerülő ifjak jobban szeressék és tiszteljék Zrínyi Miklóst, Vörösmarty Mihályt, Arany Janost, Petőfit és még Kiss Józsefet Szabolcska Mihállyal együtt, mint Szomori Dezsőt és Ady Endrét; meg azt is akarjuk, hogy keblükön szívesebben hordozzák a mi trikolorunkat, amelyben benne van a hit fehér, a remény zöld és a szeretet lángjától festett piros szín, mint azt az egyszínű zászlót, amit a gyűlölet és a mindent felforgatni akaró érzelmek festettek pusztán csak vörös színre.

Ha mi harcolni akarunk, a harcban nemzeti színű zászlónkkal indulunk, zenekarunk a Hymnust és a Szózatot játsza és e szent hangokkal lelkesíti a táborba indulókat azok ellen, akiknek táborát a vörös lobogóval vezetik és a Marsaillesselel lelkesítik.

De ha harcolnunk kell, akkor is arra gondolunk, hogy mily édes lesz a győzelmünk, melynek jelszava egy szó, egy gondolat: a békeség. Ezt akarja a megragalmazott jászói prépost és az ő vezetése alatt álló (nem egészen száz, csak mintegy ötven derek vitézből álló) kicsi sereg; de jól tudom, hogy ez a jelszava az ezer tagot számláló katolikus középiskolai tanár gyesületnek is, amelynek közgyűlésén senkitől sem ellenezve, de mindenkitől éljenezve hangzott el a prépost urnak »f-lelmetes« csataszava.

Igy értsék meg ezt a tulsó parton levők is és legyen ezentúl közös jelszavunk ez: *fiat pax in virtute tua.*

Smetka L. Ödön,
 premontrei főgimn. igazgató.

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyvárad temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakarata partfogását és támogatását új otthonában is komoly tisztelettel **Veiszlovits Lajos.**

Khuen gróf békemunkája.

Ki ne tudná, hogy vívmányok szerzésében minő fáradságos e kormány munkája. Az osztrák sajtó, még az a része is, amelyet az osztrák kormány sugalmaz, már is rajzolja a rémképeket Magyarország elszakadási törekvéseiről s a keresztény-szocialisták elérkezettnek látják az időt, hogy retorziót emlegessenek a magyar kormánynak az argentinai huskérdésben elfoglalt zord álláspontja miatt.

A béke megkötésére bizony, bizony halványodtak a remények. *Khuen Héderváry* gróf miniszterelnök, aki tegnap audiencián járt a felségnél és előterjesztette az ellenzék kívánságait, s tán holnap is Bécsben marad, mielőtt javaslataihoz megszerezhetné a felség hozzájárulását, tárgyalnia kell az osztrák kormány elnökével és a hadvezetőséggel. Ezeknek hozzájárulásától függ, hogy menayi az a maximum, amennyit Apponyi minimumával szembe szegezhet a magyar kormány.

Félhivatalos jelentések.

Bécs, febr. 5.

Ő felsége ma a délelőtti folyamán kihallgatáson fogadta *Stürgkh* gr. és *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnököket, *Georgi* tábornok landwehrrminisztert *Müller* báró külügyminiszteriumi első osztályfőnököt.

Bécs, febr. 5.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel *Drasche-Lázár* Alfréd miniszteri titkár, a miniszterelnökségi elnöki osztály vezetője és *Marsovsky Ivor* dr. miniszteri fogalmazó kíséretében Bécsbe érkezett.

A miniszterelnök reggel *Vértessy Géza* államtitkárt fogadta. Azután a miniszterelnök *Hazai Samu* honvédelmi miniszterrel tanácskozott hosszabb ideig, majd *Thallóczy* Lajos közös pénzügyminiszteriumi osztályfőnök látogatását fogadta.

Egy óra után *Khuen-Héderváry* Károly gr. Schönbrunnba hajta ott, ahol ő Felsége előtt külön kihallgatáson jelent meg. A kihallgatás háromnegyed óra hosszat tartott. A miniszterelnök ez alkalommal ő felségének beható jelentést tett a legutóbbi napokban Budapesten folytatott eszmecsereiről. A miniszterelnök háromnegyed 3 órakor tért vissza a Magyar Házba, ott ismét felkereste *Hazai Samu* honvédelmi minisztert, akivel huzamosabb ideig tanácskozott.

A délután folyamán a magyar miniszterelnök a közös külügyminiszteriumba hajtattott, hogy *Aehrenthal* gróf közös külügyminiszter állapota felől tudakozódjék.

A miniszterelnök ismételten tárgyalta a hétfői nap folyamán *Auffenberg* lovag hadügyminiszterrel és *Stürgkh* gróf osztrák miniszterelnökkel. A magyar miniszterelnök visszatérésére vonatkozólag eddig intézkedés nem történt.

Bécs, febr. 5.

Valószínűnek tartják, hogy *Héderváry* még egyszer kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt. A király ugyanis előbb több politikust fog meghallgatni és azután fog dönteni.

Igy *Héderváry* szerdán még nem fogja megtenni azt a nyilatkozatát, melyet várva várnak. Bécsben nem döntenek meg azt a békeakciót, amit *Héderváry* vezet. Kilátás van arra, hogy Bécs engedményeket ad. Eöskelő helyeken a mostani helyzetet igen kedvezőnek mondják. Es ha a jelenlegi helyzet nem hozná meg a kívánt békét, úgy Magyarországon ismét az ellenzékeskedés kezdődne, ami senkinek se volna jó.

Itteni felfogás szerint *Héderváry* eredmény

nélkül nem térhet haza. A király maga is kívánja a békét. Kijelentette az uralkodó, hogy a békét nem az ő parancsára akarja megteremteni, hanem azt óhajtja, hogy az a tárgyaló felek megállapodása alapján jöjjön létre. A királynak egy kívánsága van, hogy a béke minél előbb meglegyen.

A politikai klubban.

A politikai klubban a bécsi eshetőségekről foly a társalgás. Ugy a *Kossuth*-, mint a *Justh*-pártkörben, pesszimistikus a vélemények többsége.

Tiokzatosan suttogtak arról is, hogy a véderőreformok életbeléptetése szokatlan módon fog történni s ezt a szokatlanságot a külpolitikai eseményekkel hozták szerves kapcsolatba. A külügyi kormány — úgy mondják — a békének éppen nem kedvező híreket kapott a Balkán államokból.

Krén Jenő ügye a budapesti bíróság előtt.

A budapesti kir. törvényszéken tegnap kezdték tárgyalni *Krén* Jenő volt nagyváradi jogász bűnügyét, aki — mint ismeretes olvasóink előtt — a múlt év október 22 én agyonlőtte a kedvesét *Koszteczky* Irmát közös elhatározással, együtt akartak menni a halálba. *Krén* a leány kívánságára szíven lötte *Koszteczky* Irmát, hogy azután maga ellen fordítsa a fegyvert, azonban másodszor már nem működött a revolver és így *Krén* a bíróság elé került.

Tegnap kezdődött ebben az ügyben a főtárgyalás. Az ügyész nem gyilkossággal, hanem megölt személy reábirására elkövetett sándékos emberöléssel vádolja a fiúr, akit dr. *Lengyel* Zoltán és segédje dr. *Makai* Ödön véd.

A tárgyalást féltizenegyor nyitja meg *Szepessy* elnök. *Krén* Jenőt börtönőrök vezetik elő. Nagy meglepetést keltett, hogy a szerelmi drámát nem esküdtek előtt tárgyalják, hanem szakbíróság dönt *Krén* Jenő sorsáról. A bíróság ugyanis magának fogadta a védelem ily irányu előterjesztését s rendelkezett a btkv. 382. § a alapján, amely szerint az, aki valakinek határozott kívánságára és felszólítására biztatott arra, hogy őt megölje, az három évre terjedhető börtönnel büntetettik. A védelemnek álláspontját úgy a tanúk, mint a fegyverszakértők valószínűsítették.

A közvádat *Strache* dr. ügyész képviseli. *Krén* Jenőt hallgatják ki.

— Október 21 ikén délután találkoztunk utoljára. Az éjjelt az *Abbazia*-szállóban töltöttük el. Délelőtti tizenkét órakor keltünk fel. *Koszteczky* Irma megmosdott s megfésülködött azután ingben és alsószojnyában leült az ágy szélére és keservesen sirt. Elpanaszolta, hogy kétségbe van esve, mert szülei megtudta, hogy viszonyunk van. Nem mer hazamenni, — mondta — én is elmegyek s így egyedül marad.

— Később azt mondta: add ide egy kicsit a revolvért, én azonban megtagadtam. A leány ezután csak sirt és sirt. Végre azt mondtam: Haljunk meg együtt! Le akartam beszélni, de ő görcsösen ragaszkodott ehhez a megoldáshoz. Erre elővettem a zsebemből a revolveremet, amelyet két héttel előbb vásároltam. Irma legombolta az ingét és a mellén végigtutó kék erre mutatva, kért, hogy oda löjje, akkor nem fog sokat szenvedni, biztosan meghal. A pisztoly csövét arra a helyre nyomtam és elsütöttem; hanyattvágódott és

nyomban meghalt. Megcsókoltam és készültem a halálra. A forgópisztolyt a mellemre szoritottam, de nem voltam képes elsütöni. Hivattam a mentőket, de a szegény leányon már nem lehetett segíteni.

A tárgyalás, amely a déli órákban kezdődött, estére ér véget.

Itélet.

A bíróság az esti órákban döntött *Krén* Jenő ügyében a történetek ismertetése után mondta, hogy mindketten öngyilkosok akartak lenni. Ő a leányt saját kérésére lötte agyon s azután magát akarta agyonlőni, de nem mert. A tanúk kihallgatása után a bíróság *Krén* 3 havi fogházra ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet után az elnök a következőket mondotta *Krén*nek.

— Máskor férfiasan cselekedjék. Vegye úgy ezt az ügyet, mintha hideg zuhany érte volna.

Krén ezután szabadlábra helyezték.

Havas világ.

Pár nappá ezelőtt, mikor mondhatni langyos eső mosta el az összepréselt hómaradványokat már-már azt mertük hinni, hogy kifelé haladunk a télből. Ebből a hiedelmünkből szombat este öt percnyi idő alaposan kiköszkentett bennünket. Öt perc alatt az enyhe eső hirtelen darává változott, melyet oly hideg északnyugati szél csapott az ember arcába, hogy alig lehetett tőle járni. Egy fél óra múlva a sáros világ felé szép puha fehér hódundyhat terített tél apó. Vasárnap is volt kevés havazás. Az igazi tél azonban csak hétfőn reggel kezdődött. Szinte szítálva hullott előbb a hó, de később már oly sűrű és nagy pelyhű hóözön zudult reánk, hogy egyszerre fennakadt minden közlekedés. Nagyváradon több száz ember sepette a havat az utakról. Különösen a *Rákóczi* ut volt ének a nyüzsgő hóseprő emberektől. Dacára annak, hogy a legszorgosabban dolgoztak a hó eltakarításán, a villamos a nagy hóesés miatt csak nagyon sűrű megállásokkal tudott közlekedni. Este még mindig esett a hó, mely sok helyen elérte a félmétert.

A vidéken még nagyobb havazásokról jelentenek tudósítónk. A hegyek igen érdekes képeket nyertek.

Mindenütt hó és hó. Nincs árok, nincs töltés, egy sima egyenes terület az egész föld.

A közlekedés nagyon sok helyen fennakadt. A hegyek között egyáltalán nem lehet közlekedni. A hó egy-egy helyen eléri a másfélmétert is. Csésfáról tegnap a főszolgabíró kiküldetésre akart menni kocsival, azonban *Ugra* körül vissza kellett fordulnia, mert nem talált utra. A hó elzárt mindent.

A hegyek alján lakók félnek a bekövetkező olvadástartól. Ha az olvadás valami gyors időváltozás következtében áll be, elképzelhetetlen bajok állhatnak elő.

Az utóbbi tíz év alatt ily óriási kavardás nem volt, s ha ez a rengeteg hó megindul, méltán lehet félni tőle. A hatóságok már jóelőre gondoskodnak a kellő intézkedésekről, azonban maguk az intőző körök is elismerik, hogy esetleges gyors olvadás következtében, sajnos, nagyon keveset fognak tudni tenni.

UJDONSÁGOK.

A községi jegyzők és a hitelszövetkezetek.

Biharvármegye törvényhatósága szabályrendeletileg mondta ki, hogy a községi és körjegyzőknek a községi hitelszövetkezetekben nem szabad hivatást vállalni.

A vármegye e szabályrendelettel azt akarta elérni, hogy a hivatalos teendők által amúgy is túlterhelt jegyzők kizárólag hivataluknak éljenek és több idejük legyen a rájuk bízott munkának minél pontosabban megfelelni. A vármegye ezen intézkedése a jegyzőket egyes községekben igen érzékenyen érinti, de viszont kihatással van a szövetkezeti élet fontos gazdasági tevékenységére is.

A szabályrendelet még nem lépet életbe, mert a kimondó vármegyei határozat nem emelkedett jogerőre.

A határozat ellen tegnap *Kerekes Gyula* és *Zsugovics József* berettyóújfalui jegyzők felebbezést adtak be a vármegyéhez. A felebbezésben kifejtik a jegyzők, hogy nekik nem csupán az a feladatuk, hogy a hivatalban éljék le napjaikat és nem csupán az aktáknak sablonos intézése képezi kötelességüket, hanem hogy a nép érdekeit minden tekintetben előmozdítsák.

A hitelszövetkezeteknek nincsenek titkos céljaik. Ismeri mindenki és tudja, hogy a nép jólétét talán egy intézmény se mozditja annyira elé, mint épen a szövetkezetek. Ettől az intézménytől elvonni a jegyzőket, kikre a lakosság legjobban hallgat, nem lehet célja a vármegyének. Ezen az alapon kéri a jegyzők, hogy engedje meg a vármegye törvényhatósága, hogy ők a Berettyóújfaluban megalakult hitelszövetkezetbe mint igazgatósági tagok vehessenek részt.

* **Diszebéd Széchenyi Jenő praelátusnál** Előkelő, diszes társaságot látott vasárnap este vendégeiül *Széchenyi Jenő* praelátus kanonok. A pompás ebéden résztvettek az illusztris házigazdán kívül: dr *Radu* Demeter gör. kath. püspök, dr *Belopotocsky* Kálmán v. b. t. t., nagyprépost, dr *Miskolczy* Ferenc főispán, *Fetser* Antal vikárius, dr *Lányi* József tinini püspök, *Gróca* Béla, dr *Karsch* Lollion, *Spett* Gyula, *Bundala* Mihály, dr *Karácsonyi* János, *Kny* Antal kanonok, dr *Vucskics* Gyula, *Lopusny* Gyula és *Mayer* Antal c. kanonokok és *Brem* Lőrinc tb. pápai káplán, püspöki titkár. Az ebéd folyamán *Széchenyi* Jenő pápai praelátus igen meleg, szép szavakban köszöntötte fel vendégeit. Dr *Miskolczy* Ferenc főispán a kiváló házigazdára mondott talpraesett pohárköszöntőt, amelyben megemlékezett arról, hogy két év előtt éppen *Széchenyi* Jenő ebédjén hangzott el a felszólítás gróf *Tisza* Istvánhoz, hogy újból vegye kezébe a zászlót. — Dr *Belopotocsky* Kálmán v. b. t. t., nagyprépost dr *Miskolczy* Ferenc főispánt köszöntötte fel, méltatta kiváló érdemeit.

* **Dr. Bozóky Géza kinevezése.** Őszinte örömmel értesülünk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr *Bozóky* Gézát, a pécsi püspöki jogakadémia nagyképzettségű fiatal tanárát s egyetemi magántanárt, dr *Bozóky* Alajos udvari tanácsos, nyug. jogakadémiai igazgató fiát, a pozsonyi kir. kath. jogakadémiahoz nevezte ki rendes tanárnak. Ez a kinevezés előjele annak, hogy a jeles képzettségű fiatal tudós egyetemi tanár lesz a felállítandó pozsonyi egyetemen.

* **A Riviera vetített képekben.** A Katholikus Kör mai vetítéstudóján a *Riviera* csodás szépségű helyei jelennek meg a fehér vásznon. A mai vetítéstudójának különös érdekességét kölcsönöz, hogy az előadó dr *Sztancsics* Arpád kir. ügyész saját képeit fogja bemutatni, melyeket ő maga készített a Rivieráról. Az előadás, melyre a közönség bizonyára ismét színiültig megtölti a kör nagytermét, 6 órakor veszi kezdetét.

* **A lakás- és élelmezési szakbizottság megalakítása.** Nagyváradi város legutóbbi közgyűlésén a lakás- és élelmezési szakbizottságot nem alakították meg, mivel *Rozvány* Jenő dr törvényhatósági bizottsági tag azt kívánta, hogy a munkások közül válasszának be valakit a bizottságba, hisz a bizottság működése legközvetlenebbül a munkásokat érdekli. A bizottság megalakítását a felszólalásra elhatalasították a február havi közgyűlésre. A városi tanács javasolja a csütörtöki közgyűlésnek, hogy a munkások közül *Pelle* Jánost válasszák be a szakbizottságba.

* **Járvány.** *Hegyköztöttelek* községében a kanyaró az iskolás gyermekek között járványszerűleg lépett fel. A járvány tovább terjedésének megakadályozása végett a főszolgabíró az iskola bezárását véleményezi.

* **2000 korona a hírlapírók nyugdíjintézetének.** A *Magyarországi Hírlapírók nyugdíjintézete* a törvényhatóságokhoz fordult, hogy a nyugdíjalapot anyagilag támogassák. Nagyváradi városához is megérkezett az egyesület kérelme. Tegnap foglalkozott azzal a városi tanács, mint állandó választmány s abban állapodott meg, hogy a csütörtöki közgyűlésen 2000 korona megszavazását javasolja a hírlapírók nyugdíjintézete javára.

* **Megrágalmasta a bírót.** Biharkában *Szelistyán* Mikula közgyám valami magánügyből kifolyólag összeeszt a községi bírót, akit becsületében bántott meg. A bíró feljelentette *Szelistyánt* és ennek alapján a közgyámat 14 napi fogságra ítélték. A legutóbbi tisztújítás alkalmával *Szelistyánt* ismét megválasztották közgyámnak. A választás ellen többen felebbezést jelentettek be. A járási főszolgabíró maga is véleményezi jelentésében a választás megsemmisítését.

* **Képkiallítás a megyeházán.** Biharvármegye székházában napról-napra előkelő közönség keresi fel *Solymosi* Márton képkiallítását, amely a legkiválóbb magyar festőművészek jeles alkotásának egész tömegét foglalja magában. A közönség igazi műélvezettel gyönyörködik a jeles mesterek szebbnél-szebb alkotásaiban. Különben a kiállított képek igazi művészi értékét és becsét igazolja az

hogy már eddig 51 kép kelt el s így a remek képekből igen sok itt marad Nagyvárdon, előkelő családoknál. Ujabbán a következők vásároltak képeket: *Jancsovics* Jenő egy Pataky-képet, dr *Fráter* László Romek Arpád festményét (2-ik vásárlás), lovag *Wertheimstein* Viktor újabbán egy szép olasz képet *Gergely* Imrétől, *Fodor* Izsó Romek Arpád egyik szép képét. A pompás képkiallítás megtekintését ajánljuk művészetkedvelő közönségünk figyelmébe.

* **Megfelelőbb tisztújítás.** *Kardó* és *Petrelény* községekben a múlt hónapban tartották meg a tisztújításokat. A választások ellen tegnap mindkét községből felebbezést jelentettek be az alispánhoz. A felebbezők a választási elnök eljárását kifogásolják és emiatt kéri is a választások megsemmisítését.

* **Aki lakbért kap a rendőrségen.** Akit ügyes-bajos dolga a rendőrség folyosójára visz, mindég talál egy-két nyomortól ványadt szegény embert, kesergő alakot, a megtestesült szegénység képviselőit s a legszánandóbbak ezek között, azok a szegény asszonyok, akik fázó kis gyermekeikkel huzódnak meg yenge ruházatukban egy-egy ajtó előtt, várva, míg panaszaikkal bejuthatnak. Tegnap egy kétségbeesett asszony keltett részvétet a sokaság között. Karján kis gyermekét tartotta dideregve. Sirva fordult mindenkihez, hogy segítsenek a baján, mert öreg anyjával és két kis gyermekével az itéletidőben nem maradhat az utcán. *Bereczky* Máriának hívják, napszámos asszony *Lovas*-utca 13. szám alatt lakik egy kis szobában, *Gottlich* Mórné házában. Február 1-én nem tudta a 14 korona házbért kifizetni, mert a tel szigora miatt nem kereshetett még enni valót sem elaggott anyjának és két kis gyermekének. Tegnap azután minden holmiját egyszerűen kitétték a lakásból. Egyik rendőrtisztviselőtől a másikhoz futott kétségbeesésben, de a részvétnél egyebet sehol sem talált. A paragrafusok szerint a házbért pontosan kell fizetni s a házigazda ur a házában... A városnak pedig szükséglakásokra nincs pénze, másra kell. A folyosón várakozók között sajnálatot keltett a szegény család sorsa, de segítség nem volt sehol. Azonban ott volt a többek között *Stolcz* Henrik is, aki valami ügyes-bajos dologban kereste a főkapitányt. Némán hallgatta a szegény asszony panaszát, aztán elővette tárcáját s átadta a 14 koronát a szegény asszonynak:

— Menjen lelkem haza s fizesse ki a házbért — szólt s köszönetet sem várva, ott hagyta a szegény asszonyt, aki alig tudott szóhoz jutni a meglepetéstől és örömtől. A d-rék jétevőt az ott levő közönség megéljenezte.

* **A feledékeny kongregáció.** Az *Urak* *Mária*-kongregációjának nagyváradi kolóniája feledékenységet követelt el: ismét elfelejtette értesíteni a taglétszámban beállott változásról a katolikus ügyek iránt olyan páratlan elfogulatlanságot, kiváló jóindulatot és — ami a fő — rendületlen igazmondást tanúsító Nagyváradi Naplót. Köztudomású dolog ugyanis, hogy a Nagyváradi Napló nagy szakértelemmel foglalkozik a katolikus ügyekkel;

**A legszebb
estélyi és bálcipők**

**MOSKOVITS Bemertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687.**

a kongregációkhoz pedig éppen kiválólag ért s mikor rólok ir, el nem mulasztja kiemelni, hogy értesüléseit megbízható forrásból merítette. Ez a megbízhatóság meg is látszik rajta, valószínűleg legalább is a sarki hordártól hallott valamit. Így esett meg az eset, hogy vasárnap a Napló megint kongregációt früstökölt s eltemette a nagyváradi kolóniát. Megírta, kik léptek ki, azt is tudja, melyik kilépésnek mi volt az oka s végül szomorodott szívvél kuvikol a kolónia közeli haláláról Igaz ugyan, hogy a kilépettek közt olyan uriembert is felsorol, aki többek között azért nem lépett ki, mert a kongregációba még be sem lépett soha; igaz az is, hogy a kilépések indokai közül egyetlen egynél sem hibáz rá még véletlenül sem az igazságra; az is igaz, hogy régen elfeledett kilépési ügyeket friss szenzáció gyanánt fuj fel; no de egy-két lépés az igazságtól jobbra vagy balra nem számít. Tekintettel a Napló nagy érdeklődésére, ezentul a kongregáció bizonyos sietni fog ezt a jóakarata és igazmondó támogatóját hivatalos értesítésekkel is ellátni. Egyelőre hivatalos értesítés gyanánt annyit közölhet a kolónia, hogy a mint a belépésekkel nem áll a piacra, a minden egyesületnél előforduló kilépéseket sem üti dobra. A Barkóczy esetében a kongregáció ellen megnyilvánuló szabadkőműves üldözés a kolóniát egyáltalán nem rettetette meg, sőt csak bensőbb munkára ösztönzi. Csak tessék hát tovább is bátran közölni a »hiteles« tudósításokat be nem lépett kongregánisták kilépéséről — azért a kongregáció egész nyugodtan fog tovább haladni, fejlődni és virágozni. Nagyon sokáig kellene a Naplónak élni, ha a kongregáció feloszlása fölött akarna krokodilkönyneke hullatni.

* **Széchenyi István emléke.** A *Nemzeti Kasszinó* vasárnap tartotta folytatódólagos közgyűlését, amelyen a múlt vasárnap megtartott választás eredményét hirdették ki. Gróf *Széchenyi Gyulát* és *Szell Kálmánt* újra megválasztották, míg a harmadik igazgatói helyet gróf *Edelheim-Gyulay* Lipóttal töltötték be. A közgyűlés befejezése után a társaság bevonult az étterembe, ahol a szokásos *Széchenyi-lakomát* tartották meg. Az asztalón *Bersovicsy Albert*, az ünnepi szónok foglalt helyet s a harmadik fogásnál megtartotta hatalmas szárnyalású beszédét, amelyben gróf *Széchenyi Istvánt* dicsőítette. A főúri társaság a késő esti órákig maradt együtt.

* **Agyonszurt vőlegény.** Az erkölcsi eldurvulásnak mind gyakrabban látjuk olyan véres példáit, amelynél csekélyebb jelentőségű okok közrejátszása mellett emberélet esik áldozatul. Valóságos bravo-rendszer kezd lábra kapni, amikor egyszerű szóváltásból gyilkosságok következnek be, leginkább az alkohol hatása alatt. Vasárnap ismét történt Nagyváradon egy ilyen gyilkosság, amelynek ártatlan áldozata már ott fekszik a kórház halottas termében. *Zöld Albert* berettyóújfalui lakos nőstülni szándékozván, bejött Nagyváradra, Várad-Velencén lakó bátyjához *Zöld Sándor* cipészhez. Délután leánynézőbe ment választottához, ahonnan sógorodjével igyekezett éjjel haza Várad-Velencére. Mikor a templom közelében levő Magyar Király kávéház előtt ment el, az ott mulató *Vácsi Vilmos* kőműves segéd több társával kint állott a kávéház előtt. *Vácsi Vilmos* aljas megjegyzést tett a *Zöld Albert* mellett haladó nőre, amiből szóváltás kerekedett. *Vácsi Vilmos* veszekedés közben kést rántott s azt markolatig dőlte *Zöld Albert* balkarjába. Valószínűleg a kés az ereket vágta el, mert a mentők *Zöld Albertet* eszméletlen állapotban szállították be a bihar-

megyei kórházba, ahol a nagy vérvesztés következtében pár óra alatt meghalt. A rendőrség *Vácsi Vilmost* letartóztatta s ellene a bünvádi eljárást folyamatba tette.

* **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter *Orbán Mihály* tenkei lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a *Buziás-fürdői* m. kir. adóhivatalhoz, — *Verdon István* késmárki adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte a margittai kir. adóhivatalhoz kinevezte.

* **Halálozás.** Orv. *Váczy Mihályné* szül. *Vad Viktoria*, élete 84. évében, hosszas betegség után elhunyt. Négy gyermeke, 13 unokája és 9 dédunokája fájlatják halálát. Temetése ma, kedden délelőtt fél 10 órakor lesz a Bem-utca 13. sz. háztól.

* **Az örült gusztusa.** Vasárnap este zsúfolásig megtelt Budapesten Nagy Endre kabaréja. Volt egy ur a sokadalomban, a ki közbeszólásaival tarkította az előadást.

— Jaj, de kedves! Eszem a zuzáját! — szólalt fel nem egyszer a vendégművész, mikor egy-egy kabaréművészre a színpadra pattant.

A közönség nevetett, a színészek bosszankodtak, végre szünetben Nagy Endre az inspekción rendőrtiszthez ment, hogy vezesse el az alkalmatlant. A rendőrtiszt kijelentette, hogy abban nincsen semmi, ha valaki kabaréban néhányszor felszól a színpadra, különösebb botrány sem támadt, nem érdemes közbe lépni.

— De most az Ady-számok következnek! — mondta Nagy Endre. — Akkor pedig csend kell!

— Várjuk meg, hogy mi lesz! — felelt a rendőrtiszt és tényleg vártak.

Következtek az Ady-számok, a közönség hallgatott és figyelt. De a vendégművész hirtelen felordított:

— *Es az, ez az én eszámom! Huzza cigány!* — Majd rövid *tembolásba* kezdett.

Kiderült róla, hogy örült és hogy az örület csak most tört ki rajta teljes erővel. Nem tudták, hogy mitévők legyenek vele, végre Sajó Géza, a kinek legjobban tapsolt, azzal csalta ki, hogy künn egy külön aktuális strófát énekel neki.

Ady tehát furcsa közönségre talált a kabaréban.

* **Száz fiókos asztal.** Erdekes tanulmányra kapott most szabadalmat két nagy-sza'ontai asztalos *Patrics István* és *Tokai Dezső*. A két találmány egy egy asztal, melyben több száz fiók van. A fiókok egy zár által nyílnak és csukódnak. Ez a zár rejtett helyen van és csak az tudja kinyitni, aki ismeri a szerkezet titkát. Az elmés találmánynak különösen a kereskedők és gyógyszerészek veszik majd hasznát. A szabadalom megadása tegnap érkezett le az alispáni hivatalhoz.

* **A belényesi kórház forgalma.** Dr *Móricz Ernő* vármegyei főorvos tegnap terjesztette be az alispánhoz a belényesi kórház 1911. évi beteg forgalmáról szerkesztett jelentését. E szerint a múlt évben 1516 beteget ápoltak a kórházban. A kórház két orvossal rendelkezik. A fertőző betegek részére 14 ágygyal külön terem van berendezve.

Legujabb báli cipők
valódi orosz és amerikai
kalucsnik
legolcsóbban
REICHARD-áruháza
cégnél Rákóczi-ut kaphatók.
Telefon szám 207.

x **Nincs itt a vadászat!!** Megkezdődött a tilalmi időszak, de az igazi vadász most már fokozott buzgalommal irtja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzze be szakembertől. Továbbá a legalkalmassabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyverei rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban készség mellett található **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél, **Nagyvárad, Rákóczi-ut, Moskovics palota. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. — Tanoncz felvétetik.**

x **Szép imakönyvek, ifjúsági iratok, mesés könyvek, képeskönyvek, levélpapírok nagy választékban érkeztek Benkő Arthur könyv- és papírkereskedésének. Pally Lexikon teljes 18 kötetben olcsón Rákóczi-ut 54. szám. TELEFON 870.**

x **Trieszti kavépiac Nagyváradon.** A kavé olcsóbb lett! Aszódi Kossuth-utcai kereskedő tudósítása. A már országosan ismert Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kavéja, mely a legjobb és legolcsóbb, frissen és meleg állapotban áll a nagyközönség rendelkezésére. Ara 1 kilo 4 kor. fél kilo 2 kor. negyed kilo 1 kor. Motorüzemű pörkölés és darálás.

Tisztelettel értesitem Nagyvárad város és Biharmegye nagyerdemű közönségét, hogy az 1792-ik évben alapított

ékszer-, arany- és ezüstmű
üzletemet f. év február havában

teljesen **ujjonnan berendezve** s a legkényesebb igényeknek megfelelő áruval felszerelve **nyitom meg a Bémer-téren**

ujjonnan épülő özv. **Kolosváry Sándorné** házában. — Jutányos árak, szolid kiszolgálás, óriási választék. — Kérve a nagyerdemű közönség nagybecsű pártfogását. — Tisztelettel:

Kolosváry Sándor,

ékszerész, arany- és ezüstműves.

Ideiglenes helyiség Rákóczi-ut 5. Veiszlovitz-ház, az Orsolya zárdá templomával szemben.

Rimanóczy műbutorgyár.

::: Állandó bútorkiállítás. :::

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

::: TELEFON: 796. :::

Költségvetés díjtalan.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **az őszi és téli szöveteim**

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra házmal szolgállok.

Telefon 11-41

Telefon 11-41

**ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. I. em.

Kieszközöl
**törlesztéses és jel-
zálog kölcsönöket,**
Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT
és azokra, mint minden más ingat-
lanra a legmagasabb értékbecslés
szerint GYORSAN OLCSO KÖLCSÖNT folyósítat.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes
kézi munkáktól, Bóvli
árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellsmert olcsó
áron szerezhethet be.

TATRAY GUSZTÁV
Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.
Figyeljünk a czéj

SZÍNHÁZ.

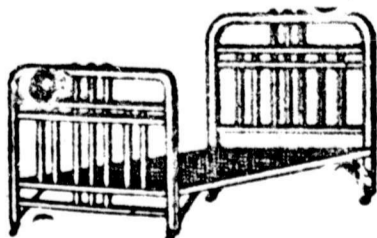
Heti műsor:

Kedd: Leányvásár.
Szerda: Leányvásár.
Csütörtök: Leányvásár.
Péntek: Leányvásár.
Szombat: Leányvásár.
Vasárnap d. u.: Hamlet, a dán királyfi este:
Leányvásár.

Hamlet. Vasárnap délután a világiro-
dalom remeke, Shakespeare örökszepségű Ham-
let-je kerül a színházban előadásra. Az elő-
adás iránt már jóelőre általános nagy érdek-
lődés nyilvánul meg.

Felhívás a bérlőkhöz. A bérlet
idény első része lejárván, a színház igazgató-
sága felkéri a t. bérlőket, hogy a bérleti
összeg második részét sürgősen befizetni szí-
veskedjenek.

Vas és rezbutor

gyári rakitári

Székronyág 3 matracal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekág 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 10. Nemzetközi jelmezestély a Vigadóban.

Február 10. Postások bálja a Kereskedelmi Csarnok dísztermében.

Február 17. A Tiszti kaszinó éllővő estélye.

**A Katholikus Legényegylet
mulatsága.**

Minden ízében fényesen sikerült mulat-
ságot rendezett vasárnap este a Katholikus
Legényegylet a Kereskedelmi Csarnok díszes
termeiben. A nagyszámu közönség színdíltig
megöltötte a nagytermet és a fiatalság igazi
jókedvű farsangi vidámságban reggelig táncolt
Bura Karcsi zenekara pompás muzsikája mel-
lett. A legyest száznál több pár táncolta.

Tánc előtt néhány számból álló műsor
nyújtott élvezetet a jelenlevőknek. *Vadász
Andor* és *Biró György* egy-egy humoros mon-
ológot adtak elő, *Góza Ilonka* Schubertnek
néhány dalát énekelte kellemes, szép hangon
Halmos András precíz finom zongorakisérete
mellett. *Korbica József* és *Nagy István Molnár*
Ferencnek egy humoros jelenetét adták elő
nagy hatással. Végül az egyleti dalárda né-
hány dallal szerepelt a műsoron. A sikerült
előadásért elsősorban *Halmos András* egyleti
karmestert kell megdicsérölnök, aki lelkes am-
bicióval és nagy szakavatottságával tanította és
vezette a dalárdát, mely a nyilvánosság előtt
mindég szép sikereket szokott elérni.

Ott voltak a mulatságon: *Fetser Antal*
felszentelt püspök, dr. *Karácsonyi János* ka-
nonok, *Vucskies Gyula* dr. tb. kanonok, egy-
leti elnök, *Gálfy Sándor* igazgató, dr. *Roszkopf*
orvos, *Sürger Bertalan* banktisztviselő, *Kiss*
Bertalan szövetkezeti igazgató.

A megjelent hölgyek közül a következők
nevét sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Roszkopf Károlyné, Hornung
Jánosné, Sendlinger Györgyné, Papp Józsefné,
özv. Vörös Béláné, özv. Bugner Lajosné, Meleg
Mártonné, Lammer Vilmosné, Kovács Istvánné,
Kollár Józsefné, Fazekas Zsigmondné, Román
Jánosné, Horváth Jánosné, Babajti Ferenéné,
Haláti Lajosné, Szekeres Nándorné, Székely
Józsefné, Pásztor Sándorné, Vent Ferencné,
Magyar Józsefné, Elek Imréné, Faur Ferencné,
Nagy Józsefné, Janusek Károlyné, Voszka Fe-
rencné, Szabó Mihályné, Nagy Sándorné, Szil-
lágyi Sándorné, Jeremiás Istvánné, Ötvös An-
tálné, Fidler Gyuláné, Mokovics Károlyné,
Plander Jánosné, Krupka Ferencné, Merza Kál-
mánné, Szentesi Minálné, Bárbu Jánosné, Sára
Jánosné, Acs Gyuláné, Pap S.-né (M.-Vásárhely),
Bodnár Mihályné, Kiss Miklósné, Juhász Ist-
vánné, Zsig Ferencné, Bodó Jánosné, Góza
Mihályné, Szántai Györgyné, Holubák Ká-
rolyné, Beregszászi Sándorné, Körmöndi Jó-
zsefné, Héder Antalné, Fehér Istvánné, Kiss
Antalné, Jakab Pálné, Kuhta Endréné, özvegy
Bucsa Istvánné (Nagykároly) Halmos Andrásné,
Nemes Lajosné, Szántai Lászlóné, özv. Koszta
Tivadarné, özv. Major Sándorné, Hotya Sán-
dorné, Pászai Lajosné, Papp Ferencné, Balogh
Ferencné, Bodnár Péterné, Rokszin Lászlóné,
Nádasi Lászlóné, Kovács Józsefné, Kóteles Mi-
hályné, Szabó Lászlóné, Csorba Jánosné, Urik
Mihályné, özv. Jancsó Béláné, Dokány Imréné,
Zilahai Józsefné, özv. Kocsis Bálintné, Szabó
Lajosné, Kovács Józsefné (Tenke), Kósa Fe-
rencné, Hajdu Károlyné, Varga Pálné, Budik
Tamásné, Kuvén Minálné, Szántován Jánosné,
Kauczil Istvánné, Varga Jánosné, Jónás Ist-
vánné, Kasza Lajosné, özv. Béres Károlyné,
Eber Béláné, Fári Gézáné, Szálku Ferencné,
ifj. Kmezz Sándorné, Lobodka Pálné, Décei
Károlyné, Handa Jánosné.

Leányok: Hornung Margitka, Lujzika és
Ilonka, Sule Jolánka, Nagy Ilonka, Kiss Juliska,
Juhász Irma, Gallovits Erzsike, Bodó Juliska,
Góza Ilonka, Holubák Vilma, Schönbrung
Annuska, Beregszászi Anuska, Ormendi nővé-
rek, Szabó Rózsika, Kiss Juliska, Jakab nő-
vérek, Tomáry nővérek, Szabados Irénke, Ne-
mes Juliska, Szántai Mariska, Koszta Juliska,
Najor Irénke, Bodnár nővérek, Kovács Rózsika,
Szénási Rózsika, Szabó Irénke, Kóteles Etelka,
Csorba Margitka, Jancsó Margitka, Zilahi Erzi,
Kocsis Erzsike, Lof Antonia, Zólyomi Margit,
Kovács nővérek Tenke, Koza Ilonka, Hajdu
Eruska, Tóth Margitka, Csengeri Margitka,
Varga Mariska, Jani Iruska, Megyeri Erzsike,
Kauczil Erzsike, Kasza Juliska, Béres nővérek,
Kmetz nővérek, Szálku Ilonka, Görög Mariska
Warga Teréz, Handa Irénke, Söndlinger Teréz,
Vörös Gizella, Molnár Ilonka, Lammel nővérek,
Kovács Erzsike, Böszörményi Margit, Fazekas
nővérek, Román nővérek, Horváth nővérek,
Halat Etelka, Szekeres nővérek, Székely nő-
vérek, Pásztor Piroksa, Lengyel Teréz, Vent
Margit, Gaál nővérek, Elek Mariska, Faur
Teréz, Nagy Erzsébet, Csizmadia Erzsike, Nagy
Zuzsana, Szilágyi Etuska, Ötvös nővérek, Szász
Erzsike, Ruff Margit, Mohovits Mariska, Plan-
der nővérek, Lovászi Mariska, Bráda Juliska,
Farkas Erzsike, Szentesy Rózsika és Mariska,
Bárbu Mariska, Pap Rózsika, Pap Annuska.

Tekintve a jótékony célt, nagy számmal
érkeztek felülfizetések, melyekért a rendezőség
ez uton mond köszönetet.

Felülfizettek: Fetser Antal 20 kor., Karácsonyi
János dr 20 kor., dr Bundala Mihály, Grócz Béla,
Karsch Lollion, dr Vucskies Gyula, Gróf Ferenc,
Gabrielly Lajos, Pallay Lajos, Szentkirályi Tivadar
a kereskedelmi kamara elnöke Debrecen, dr Lestyán
Endre, Imrik S. Zoltán, dr Pándy István ügyvéd
Békéscsaba 10—10 kor., Sürger Bertalan 11 kor.,
dr Krüger Aladár, dr Roszkopf Béla, Bakator Józ-
sef, Balázsovich Jenő, P. Gauruder Isaurus 5—5
kor., Hornung Antal, Kozáry Gyula 4—4 korona,
Lipsey Gyula 2 kor., Dominyák István 3 kor.,
Standari György 5 kor., Beregszászi Sándorné 1
kor., Tolna János 1 kor., Borsos Bertalan 5 kor.,
Kukta Endre 5 kor., Rokszin László 2 kor., Pusztai
Lajos 2 kor., Balog Ferenc 1 kor., Kovács Jó-
zsef 2 kor., Kis Bertalan 5 kor., O. P. 2 korona,
Szénási Gyula 2 kor., P. Henc Aurél 5 kor., Ko-
vács Józsefné Tenke 4 kor., Ambrus Tibor 5 kor.,
Nerik Mihály 10 kor., Tátrai Sándor 8 kor., N. N.,
Székely Lajos, Tátrai Gusztáv, Pásztor Sándor 1—1
kor., Mál László 2 kor., Vidovics János 2 kor.,
Amigó Mariska, Papp Mariska, Dóczy János, Jancsó
Lajos, Szébeny Gyula, Bartsch Ernő 5—5 korona,
Mütler Ferenc 3 kor., Hamerényik Sándor 2 kor.,
Krisztik Pál 4 kor., Merza Kálmán 2 kor., Koszta
István 2 kor., Zelirka János 5 kor., Barabás György
2 kor., Szirmay S. Árpád 5 kor., Bázár Gyula 2
kor., Geszner Károly 5 kor., Szabó Sándor 2 kor.,
özv. Grünvald Henrikné 5 kor., Hotya Sándor 10
kor., Papp Anna 10 kor., Diószegi János 2 kor.,
Chilko László 3 kor., Sárkány József 4 kor., Mol-
nár János 3 korona.

Nemzetközi jelmezestély a Vigadóban.

Várad összes divatlapjaiból hiányzanak a
jelmezek, mind meghitt kezekbe kerültek,
melyek február 10-ére elővarázsolják a Vigadó-
ban azt a tarka, cosmopoli a várost, melynek
szürke, polgári neve »nemzetközi jelmezestély«
less. Erősen folynak az előkészületek és ahol
két asszony együtt áll, két leány összesug, bi-
zonyára az estről tanácskoznak, vagy valamely
érdekes titkát árulják el.

A csoportokban folynak a próbák, de az
estély rendezősége kéri a tisztelt közönséget,
hogy a csoportoktól teljesen függetlenül, minél
számosabban jelenjenek meg jelmezben. Gon-
doskodva van szakértő vezetőről, ki már a fő-
próbán, melynek ideje a hírlapokban lesz je-
lezve, festői felvonulásba rendezi a jelmezestélyt,
hol mindenki érvényesülni fog. A változatos
műsort annál hosszabban tartó tánc követi.

melyhez még a későn kelő nap is bekandikál talán.

Külön meghívókat nem bocsát ki az egyesület és ez uton kéri fel híveit, a vidámság barátait és az egész társadalmat a részvételre.

A közönség nagyobb kényelmére számozott helyekről nézheti végig az előadást. — Jegyek Vidor Manó könyvkereskedőnél kapható. A jegyek árai: Páholy 25 korona, pólóvülés 4 és 3 korona, zsöllye 6 korona, kórszék 4 korona, belépőjegy 2 korona, karzat 2—1 korona. Az estély 9 órákor veszi kezdetét.

A posta- és táviráda altisztek mulatósága. A nagyváradai m. kir. posta- és táviráda altisztek és szolgái özvegyeiket, árváikat segítő és temetkezési egyesületük javára szombaton, 1912. évi február 10-én a »Kereskedelmi Csarnok« nagytermében Siket Traján posta-táv. igazgató védnöksége alatt zárkórú jótékonycéru táncvigalmat rendez. Belépti díj: személyenként 2 korona, családjegy 3 személyre 3 korona. Kezdődik este 8 órákor. Jegyek előre válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirteligen nyugtáztatnak.

Mérnökest. Mérnök és Építészegylet nagyváradai osztálya folyó évi február hó 7-én a Kereskedelmi Csarnokban kabaret-előadást és táncmulatságot rendez. Az estély iránt, mely a farsang egyik legkedvesebb mulatságának ígérkezik, városszerre nagy az érdeklődés. Az agilis rendezőbizottság fáradhatatlan buzgalommal munkálkodik a mérnökestély sikerén. Kezdeté 9 órákor.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

A csütörtöki hangverseny.

A nagyváradai zenepártolók társasága csütörtöki hangversenye iránt városszerre tapaszta nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ez az érdeklődés jórészt a hangverseny hegedűművésze, Fritz Kreisler szereplésének szól, akit ma a világ legnagyobb hegedűsének tartanak. Abból a statisztikából, melyet a hangversenyző művészek szerepléséről állítottak egybe: alkalmunk volt megállapítani, hogy Kreisler az elmúlt szezonban és a mostaniban is a legkedvesebb hangversenyek egyike.

Kreisler nagyváradai hangversenyén tudvalevőleg Dichtl Oszkár a világhírű magyar zongoraművész kíséri.

Jegyek korlátozott számban kaphatók még Vidor Manó könyvkereskedésében.

IRODALOM.

A Katholikus Szemle februári száma ismét gazdag tartalommal jelent meg. Közleményei közül a következők tárják elő a figyelmet:

Reményi Antal: Tripolitánia. — Némethy Ernő: Bátor Keiteler Vilmos mainzi püspök. Második, befejező közlemény. — Dr. Flatz Bonifác: Földrajzi Szemle. — X. Téli műkiállítások. — Dr. Czibusz Géza: Emberi és fizikai geográfia. — bj.: Ujabb regényeink. — Harsányi Lajos: A bukottak áriáiból. Költemény. — Kiss Menyhért: Interieur. Költemény. — gd.: Folyóiratok szeméje. — Könyvismertetések és bírálatok: Crisár: Luther. Ism.: dr. Lukács József. — Korniss Gyula: Okság és törvényszerűség a pszichológiában. Ism.: dr. Trikal József. — Bártai Szabó László: A gróf Széchényi-család története. Ism.: gd. — Pro-

hászka Ottokár: Magasságok felé. Ism.: Némethy Ernő. — Elek Arthur: Ujabb magyar költők. Ism.: dr. Nagy József. — Harsányi Lajos: A napkirályokona. Ism.: Palyi István. — Farkas Edith: A Szociális Missiótársulat. Ism.: dr. Mihályi Ákos. — Gróf Zichy Géza: Emlékek. Ism.: dr. Madarász István. — Zsófia László: Háromkirályok. Ism.: sz. — A Katholikus Szeretet a Szent-István-Társulat rendes tagjai a tagdíj-illmény része gyanánt kapják; nem tagoknak előfizetési ára egy évre 10 korona. Az előfizetések, valamint a tagságra való jelentkezések a Szent-István-Társulat igazgatóságához. (Budapest, VIII. k., Szentkirályi-utca 28. szám) küldendők.

Igazságszolgáltatás.

Uj tárgyalás a gáborjáni népitélet ügyében.

— Első nap. —

A »Tiszántúl« olvasói előtt ismeretes a gáborjáni bűnpör, amelyet a nagyváradai kir. törvényszék a múlt év februárjában tárgyalta Csulyok Béla elnöke alatt. Több mint huszan ültek akkor a vádlottak padján, akik közül az esküdtek verdiktje alapján csak ötöt ítéltek el, a többieket felmentették.

A bűntény részletei ismeretesek olvasóink előtt. 1909 október 3-án éjjel Gáborján község lakói agyonverték Dudás Nagy Sándort a családjaival együtt. Az egész község haragudott Dudásékra, akik nem voltak a faluban senkivel jó viszonyban. A rémes éjszakán meggyuladt Dudás Nagy Sándor egyik szomszédjának háza és a faubeliek ráfogták, hogy Dudásék voltak a gyújtogatók. Ez azután a Dudásék ellen irányuló haragot lángra lobbantotta a község lakói közül többen megtámadták a Dudás-családot és kegyetlen módon elpusztították őket.

A múlt év február 13-án hozta meg az ítéletet az esküdtszék, amely ellen az ügyészség semmisségi panasszal élt. A Kuria helyt adott a semmisségi panasznak és így került az ügy tegnap ujabb tárgyalás elé.

Most már csak tizenhárman ülnek a vádlottak padján, akiknek védelmét dr. Kotzó Jenő, Rádl Odón, Rozvány Jenő dr., Medvigy Gábor dr. és Fenyves Odón dr. ügyvédek látják el. A tárgyalást most is dr. Csulyok Béla táblabíró vezeti. Több mint hatvan tanút fognak kihallgatni, úgy, hogy a szenzációs bűnpör második esküdtszéki tárgyalása is körülbelül 12 napot fog igénybe venni.

Tegnap reggel 9 órákor nyitotta meg a tárgyalást Csulyok Béla elnök. Megalakították az esküdteket, majd pedig felolvasták az ügyészség vádiratát. Ezután került a sor a vádlottak kihallgatására.

Egyenkint hallgatják ki a vádlottakat, akik azonban egyértelműleg tagadják a tettüket. Legtöbbje kijelenti, hogy nem is volt ott a tüzeseznél, ahol a borzalmas népitélet történt. Az elnök keresztkérdései dacára is megmaradnak harározott tagadások mellett.

A bűnjelek közt vannak a vádlottak ruhái, amelyeken vértoltok láthatók. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy honnan erednek a vértoltok, a legképtelenebb dolgokat állítják.

A mai nap a vádlottak kihallgatásával telt el. Holnap reggel 9 órákor folytatják a tárgyalást, amikor a tanúk fognak sorra felvonnulni.

NYILTTÉR.

Borszéki
GYÖGYÉSZÜDÍTŐVIZ

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

Főraktár: IFJ. ULMANN IZIDOR és FIAI cégénel.
Telefon 253.

és IFJ. POPPER JOZSEF cégénel. Telefon 120.
Kapható minden nagyobb fűszerüzletben és vendéglőben.

TÁVIRATOK.

Tisza Kálmán Nagyszalontán Nagyszalonta, febr. 5.

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt Tisza Kálmán gróf megjelent a nagyszalontai gazdák alakuló gyűlésén és ott kijelentette, hogy a kör elnöki tisztességét elfogadja. A képviselőt nagy ovációkban részesítették.

Megszűnt a magyaróvári sztrájk. Magyaróvár, febr. 5.

A gazdasági akadémia hallgatói ma megszüntették a sztrájkot. Az akadémia igazgatósága ugyanis az akadémikusokat sértő főkeresztet kötelezte a bocsánatkérésre, ami meg is történt, mire az ifjak megszüntették a sztrájkot.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése Budapestén

A gabonatőzsdén tegnap ismét igen szilárd volt az irányzat és pedig leginkább azért, mert néhány cég ismét nem fizetni készül, ennél fogva igen nagy kényszervételek voltak. Készárú 15 fillérrel magasabb.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza (1912)	— —	12.07
Októberi buza	— —	11.20
Áprilisi rozs	— —	10.70
Áprilisi zab	— —	10.28
Májusi tengeti (1912)	— —	9.80

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjének távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	855.75
Osztrák hitelrészvény	— —	657.—
Jelzálogbank	— —	494.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	578.75
Közuti vasut	— —	812.50
Városi vasut	— —	420.—
Osztrák államvasut részvény	— —	729.—
Salgótarjáni köszén	— —	701.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

TÁTRAY és TSA RT.

Va: öntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Biharmegyei Takarékpénztár.**Hirdetmény.**

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 koronára

felel, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fenmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megterítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912 január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912 február 29-én túl az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadtnak.

V. A befizetések következőképpen teljesítendőek: 300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.

250 „ „ 1912 március 31-ig
250 „ „ 1912 április 30-ig

és minden részletfizetésnél az 1912 január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmissége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharvármegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámitva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

PÉNZ PÉNZ PÉNZ**HA SZERENCSES
PÉNZT SZEREZHET
A****FREDIN**CIFOKRÉMMEL
MERT

MINDEN 100-ik DOBOZ FENEKÉN 20 fill

MINDEN 1000-ik FENEKÉN 1 korona

**TALÁLHATÓ
SELLE & KARY**

WIEN XIII

BUDAPEST, VI. BATYK-UTCA 2/B.**Belépési felhívás.**

**A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET.
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1912 január 1-én megnyitotta
17-ik évtársulatát.**

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása

céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

a) a heti befizetések kilenctized része erejéig minden további biztosíték nélkül;
b) ingatlanokra;
c) elegendő biztosítékot nyújtó kémi zálogra;
d) megfelelő kezeség mellett vá'tóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. *A kölcsönökről kiállítás kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1911. december hó.

Tisztelettel:

A Polgári takarékos és segélyező szövetkezet igazgatósága.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KAJARI ÖDÖN
ELECTROTECHNIKAI VÁLLALATA

NAGYVARAD
Lévay-palota (Körös-oldal.)

Telep és éjjeli ügyeletes telefon: 1192.

Ajánlja dús csillár raktárát.
Készít villamos világítási és erőátviteli, valamint csengő és házi telefon berendezéseket. A legjobb minőségű Dr. JUSTH-féle Wolframlámpák legolcsóbb beszerzési forrása.

A Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r.-t. sertéshizlaló telepén

kövér sertések
naponként reggel 6 órától, d. u. 6 óráig egyenként is a napi árakon kaphatók.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete r.t.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleglet nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözpart, Lévay-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szájviz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogorém	50 »
1 » Thymol	20 »
1 » Stomatol	20 »
1 » tégely Odontin togpaszta	55 »
1 drb Odontin betét	35 »
1 üveg Pixavon	98 »
1 üveg Bay Kum	85 »
1 » Vera Viollette brillantia	80 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantin	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » kivonat	75 »
1 drb bajszkötő	15, 20 85 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 tégely Margit orém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Dianna szappan	65 »
1 dob Lechner puder	38 »
1 üveg amerikai petrol	1 frt 20 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
8 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya glicerin szappan	28 »
1 » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	38 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kézfinomító	20 »
1 üvegtégely tejcrém	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé bajszkefe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkéfe	06 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő orém	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőközzel	70 »
1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 mtr vörös gumicső	60 »
Egynegyed Ko Bronze watta	85 »

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

TARSONYI ÉS RISZTO
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Minden vasárnap kirakat kiállítás.

különlegességek vaskereskedésében